

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHEŁMIE PODLEGAJĄCA
UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

WSCHODNI BANK SPÓŁDZIELCZY W CHEŁMIE

**INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU
SPÓŁDZIELCZEGO W CHEŁMIE
PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 ROK**

CHEŁM 2020 ROK

SPIS TREŚCI:

WPROWADZENIE.....	3
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	3
II. CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RYZYKAMI.....	4
1. STRATEGIE I PROCESY ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA.....	4
2. STRUKTURA I ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU.....	4
3. RYZYKO KREDYTOWE.....	6
3.1. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM.....	6
3.2. INFORMACJA O STANIE I ZMIANACH STANU WARTOŚCI REZERW CELOWYCH I ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH NALEŻNOŚCI W OKRESIE OD 01.01.2019 R. DO 31.12.2019 R.....	8
3.3. INFORMACJA O STANIE I ZMIANIE WARTOŚCI REZERW NA PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA W OKRESIE OD 01.01.2019 DO 31.12.2019 R.....	9
3.4. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ.....	9
3.5. OPIS ZASAD POLITYKI STOSOWANIA ZABEZPIECZEŃ I OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO ORAZ STRATEGIE I PROCESY MONITOROWANIA SKUTECZNOŚCI ZABEZPIECZEŃ I METOD OGRANICZANIA RYZYKA.....	16
4. RYZYKO PŁYNNOŚCI.....	18
5. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ KSIĘGI BANKOWEJ.....	21
6. RYZYKO WALUTOWE.....	23
7. RYZYKO OPERACYJNE.....	24
8. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI.....	26
III. ZAKRES STOSOWANIA.....	26
IV. FUNDUSZE WŁASNE.....	26
1. PODSTAWOWE INFORMACJE.....	26
2. POZIOM POSZCZEGÓLNYCH POZYCJI FUNDUSZY WŁASNYCH BANKU.....	27
V. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA.....	28
1. METODY WYLICZANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH W BANKU.....	28
2. KWOTY EKSPZYCJI NETTO I KWOTY WYMOGU KAPITAŁOWEGO WEDŁUG STANU NA 31.12.2019 R.....	29
3. EKSPZYCJE KREDYTOWE WEDŁUG WYCENY BILANSOWEJ W ROKU 2019.....	30
4. POZIOM MINIMALNYCH WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH NA POSZCZEGÓLNE RODZAJE RYZYKA NA 31.12.2019 R.....	31
5. OPIS METODY STOSOWANEJ DO OCENY KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO.....	31
VI. EKSPZYCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA.....	32
VII. BUFORY KAPITAŁOWE.....	32
VIII. WSKAŹNIK GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO.....	33
IX. KORZYSTANIE Z ECAI. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ.....	33
X. DŹWIGNIA FINANSOWA.....	33
XI. EKSPZYCJE KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM. POSIADANE INSTRUMENTY FINANSOWE.....	39
XII. INFORMACJE DOTYCZĄCE POLITYKI W ZAKRESIE WYNAGRADZANIA.....	40
XIII. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU.....	41

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki Informacyjnej Wschodniego Banku Spółdzielczego w Chełmie, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., z późniejszymi zmianami, w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanego dalej Rozporządzeniem UE oraz rekomendacji nadzorczych regulujących zakres ujawnianych informacji.

W niniejszej informacji zawarto wszystkie dane podlegające ujawnieniu, o których mowa w ww. regulacjach, z wyjątkiem informacji nieistotnych. Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, a informacje ogłaszane są na poziomie indywidualnym. Uzupełnieniem ujawnianych informacji zawartych w niniejszym dokumencie są dane zawarte w:

- a) Raport z badania sprawozdania finansowego na dzień 31.12.2019 r.
- b) Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Wschodniego Banku Spółdzielczego w Chełmie za 2019 rok.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Wschodni Bank Spółdzielczy w Chełmie z siedzibą w Chełmie ul. I Pułku Szwoleżerów 9, zwany dalej Bankiem przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące ryzyka, adekwatności kapitałowej, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji wg stanu na dzień 31.12.2019 roku.
2. Do dnia 29.12.2018 roku Bank funkcjonował w Zrzeszeniu Banku Polskiej Spółdzielczości S. A.. W dniu 14 grudnia 2018 roku Bank podpisał porozumienie ramowe na świadczenie usług i czynności z BPS S. A. wchodzące w życie z dniem 30.12.2018 roku, zapewniające ciągłość działania Banku WBS.
3. Bank prowadzi działalność na terytorium województwa lubelskiego.
4. Na dzień 31.12.2019 roku Wschodni Bank Spółdzielczy w Chełmie, prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej poprzez:
 - 1) Centralę Banku w Chełmie - ul. I Pułku Szwoleżerów 9, 22-100 Chełm,
 - 2) Oddział w Chełmie - ul. I Pułku Szwoleżerów 9, 22-100 Chełm,
 - 3) Oddział w Hrubieszowie - ul. Górna 31, 22-500 Hrubieszów
 - 4) Oddział w Lublinie - ul. Gabriela Narutowicza 6, 20-004 Lublin
 - 5) Oddział w Siedliszczu - ul. Szpitalna 21, 22-130 Siedliszcze,
 - 6) Oddział w Wierzbicy - ul. Chełmska 5, 22-150 Wierzbica,
 - 7) Filię nr 1 w Chełmie - ul. Lwowska 79A, 22-100 Chełm,
 - 8) Filię w Dubience - Starosiele 3, 22-145 Dubienka,
 - 9) Filię w Kamieniu - ul. Diamentowa 3, 22-113 Kamień,
 - 10) Filię w Pokrówcze - ul. Mostowa 2, 22-100 Chełm,
 - 11) Filię w Stawie, - Staw, 22-151 Staw,
 - 12) POK w Urzędzie Skarbowym - ul. Obłowska 20A, 22-100 Chełm.
 - 13) POK przy Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego - ul. Bielawin 2a, 22-100 Chełm
5. Bank na dzień 31.12.2019 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych.

II. CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RYZYKAMI

1. STRATEGIE I PROCESY ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA

1. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. W tym celu w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, który stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych zachodzących w Banku oraz oceny prowadzonej działalności bankowej.
2. Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:
 - 1) gromadzenie informacji,
 - 2) identyfikację i ocenę ryzyka, polegającą na określeniu źródeł ryzyka,
 - 3) zarządzanie ryzykiem, polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu instrukcji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
 - 4) monitorowanie ryzyka, polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
 - 5) limitowanie ryzyka,
 - 6) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - 7) raportowanie, obejmujące cykliczne informowanie kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach,
 - 8) weryfikacja przyjętych procedur zarządzania ryzykami,
 - 9) kontrola zarządzania ryzykami w Banku.
3. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, zalicza się:
 - 1) ryzyko kredytowe,
 - 2) ryzyko koncentracji zaangażowań,
 - 3) ryzyko płynności i finansowania,
 - 4) ryzyko stopy procentowej,
 - 5) ryzyko walutowe,
 - 6) ryzyko operacyjne,
 - 7) ryzyko braku zgodności
4. Opis procesów zarządzania ryzykami, metody ich pomiaru i raportowania zawierają szczegółowe Instrukcje i Strategie/Polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami, które są składową częścią funkcjonującej w Banku procedury *Strategia zarządzania ryzykami we Wschodnim Banku Spółdzielczym w Chełmie*.

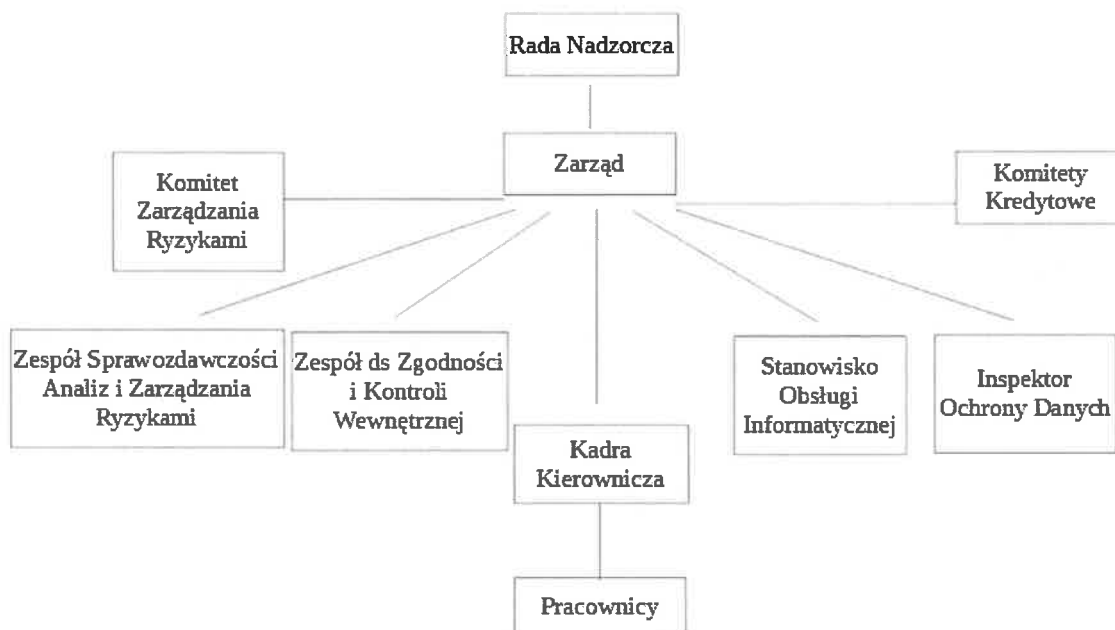
2. STRUKTURA I ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU

1. W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organa statutowe Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy. W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada

Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

2. Strukturę i organizację zarządzania ryzykami w Banku, zadania poszczególnych organów, jednostek i komórek organizacyjnych uczestniczących w procesie zarządzania ryzykami określa ogólnie *Strategia zarządzania ryzykami we Wschodnim Banku Spółdzielczym w Chełmie*.

Schemat organizacji zarządzania ryzykami w Banku

W zakresie art. 435 ust. 2 Rozporządzenia UE Bank informuje, że:

1. członkowie Zarządu nie pełnią funkcji dyrektorskich.
2. członków Zarządu powołuje, zgodnie z przepisami prawa, Rada Nadzorcza, działając według Statutu Wschodniego Banku Spółdzielczego w Chełmie, zgodnie z przyjętymi przez Bank Zasadami ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych i przyjętymi przez Bank procedurami, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata;
3. członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Wschodniego Banku Spółdzielczego w Chełmie, przyjętymi przez Bank Zasadami ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych i przyjętymi przez Bank procedurami, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata;
4. procedurę rekrutacji dotyczącą wyboru członków organu zarządzającego zawierają: Regulamin działania Rady Nadzorczej, Regulamin działania Zarządu i przyjęte przez Bank Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.
5. w Banku funkcjonuje Procedura dokonywania ocen odpowiedności członków organów nadzorujących i zarządzających;
6. w Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykami, posiedzenia Komitetu odbywają się w miarę potrzeb. W przypadku, gdy Członkowie Komitetu nie wnoszą do przekazanych im informacji żadnych uwag uznaje się, że opinia Komitetu jest

pozytywna. Jeśli przynajmniej jeden Członek KZR wyrazi zastrzeżenia bądź uwagi do przekazanych materiałów zostaje zwołane posiedzenie Komitetu.

7. przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej, jest sformalizowany i zgodny z regulacją wewnętrzną, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących m.in. ryzyka;
8. systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka, uznawane przez Bank za istotne;
9. zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

3. RYZYKO KREDYTOWE

3.1. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM

1. Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.
2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. Minimalizacji ryzyka kredytowego służą obowiązujące w Banku regulacje i procesy kontrolne.
3. Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.
4. Ryzyko kredytowe pojedynczej transakcji zależy od wysokości i prawdopodobieństwa wystąpienia straty z tytułu udzielonego kredytu/gwarancji/poręczenia.
5. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe.
6. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.
7. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:
 - 1) Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów.
 - 2) Prawidłowym zabezpieczeniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów.
 - 3) Bieżącym monitoringiem kredytowym, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania.

- 4) Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych.
- 5) Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami.
- 6) Kontroli działalności kredytowej.
8. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:
 - 1) Dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji).
 - 2) Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.
 - 3) Monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.
 - 4) Analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego.
 - 5) Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
 - 6) Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) Organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych.
 - b) Rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka.
 - c) Prawidłowym przepływie informacji.
 - d) Odpowiednim doborze i szkoleniu kadr.
 - e) Nadzorze nad działalnością kredytową.
9. System zarządzania ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji/kredytobiorcy obejmuje:
 - a) Stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, określone dla każdej z grup ekspozycji, charakteryzujących się podobnymi cechami.
 - b) Bieżący monitoring ustanowionych zabezpieczeń kredytowych.
 - c) Przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych.
 - d) Windykację i restrukturyzację oraz nadzór nad kredytami zagrożonymi.
 - e) Kontrolę działalności kredytowej.
10. Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:
 - a) Dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów zaangażowań,
 - b) Stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów,
 - c) Analizie ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - d) Badaniu jakości portfela i poziomu tworzonych rezerw,
 - e) Badaniu ekspozycji zagrożonych,
 - f) Przeprowadzaniu testów wrażliwości portfela na zmieniające się warunki zewnętrzne działania Banku,
 - g) Przedsięwzięciach organizacyjno-kadrowych.
11. Jako **ekspozycję przeterminowaną**, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza 500 zł w przypadku ekspozycji detalicznych i 3 000 złotych w przypadku pozostałych klas ekspozycji.
12. **Ekspozycjami zagrożonymi** są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone, zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 z późn. zmianami).
13. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka stosując dwa kryteria:
 - kryterium terminowości - terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
 - kryterium ekonomiczne - badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

14. Klasyfikacja ekspozycji kredytowych według kryterium terminowości do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemu ewidencyjno- księgowego Banku. Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych według kryterium ekonomiczno-finansowego, Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. z późn. zmian.
15. Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:
- kategorii „normalne” - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
 - kategorii „pod obserwacją”,
 - grupy „zagrożone” - w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.
16. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.
17. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

3.2. INFORMACJA O STANIE I ZMIANACH STANU WARTOŚCI REZERW CELOWYCH I ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH NALEŻNOŚCI W OKRESIE OD 01.01.2019 R. DO 31.12.2019 R.

Tabela 1 Stan i zmiana stanu wartości rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności bilansowe w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
1. Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	588 981,31	800 395,22	0	1 086 633,03	302 743,50
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	81 251,96	564 636,67	0	571 508,04	74 380,59
- poniżej standardu	163 225,63	184,87	0	140 568,33	22 842,17
- wątpliwe	203 739,41	16 306,76	0	83 782,14	136 264,03
- stracone	140 764,31	219 266,92	0	290 774,52	69 256,71
2. Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	0	0	0	0	0
RAZEM REZERWY:	1 177 962,62	1 600 790,44	0	2 173 266,06	605 487,00

ODPISY AKTUALIZUJĄCE NALEŻNOŚCI:

Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan odpisów na koniec roku obrotowego:
1. Odpisy aktualizujące odsetki od należności	31 211,67	92 600,89	0	24 849,12	98 963,44
2. Odpisy aktualizujące należności od klientów z tyt. prowizji	10 352,72	5 554,65	0	3 025,49	12 881,88
RAZEM ODPISY:	41 564,39	98 155,54	0	27 874,61	111 845,32

3.3. INFORMACJA O STANIE I ZMIANIE WARTOŚCI REZERW NA PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA W OKRESIE OD 01.01.2019 DO 31.12.2019 R.

Tabela 2 Stan i zmiana stanu wartości rezerw celowych na przyszłe zobowiązania w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	0	0	0	0	0
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	142 473,78	45 601,78	29 729,87	0	158 345,69
Rezerwa na ryzyko ogólne	0	0	0	0	0
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	0	0	0	0	0
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	1 130 517,98	90 000,00	0	610 227,59	610 290,39
Pozostałe rezerwy – rezerwa na potencjalne zobowiązania dotyczące zwrotu prowizji z tytułu przedterminowej spłaty kredytu-wyrok TSUE z dn.11.09.2019	0	15 337,41	0	0	15 337,41
RAZEM:	1 272 991,76	150 939,19	29 729,87	610 227,59	783 973,49

3.4. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego, Bank stosuje

i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do branży, produktów, zabezpieczeń.

W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań. Na podstawie przeprowadzonej identyfikacji i oceny poziomu koncentracji zaangażowań, w szczególności w stosunku do zaangażowań, których ryzyko zostało ocenione jako znaczące, Bank podejmuje działania, których celem jest zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela i w efekcie zapewnienie bezpiecznej struktury tego portfela. Zasady klasyfikacji ryzyk koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku.

3.4.1. STRUKTURA KONCENTRACJI GEOGRAFICZNEJ

Wschodni Bank Spółdzielczy w Chełmie prowadzi swoją działalność na terenie województwa lubelskiego. Ze względu na ograniczony zasięg terytorialny działania Bank nie dokonał podziału ekspozycji na regiony geograficzne.

3.4.2. STRUKTURA ZAANGAŻOWANIA BANKU WOBEC POSZCZEGÓLNYCH SEKTORÓW LUB WEDŁUG TYPU KONTRAHENTA W ROZBICIU NA KATEGORIE EKSPOZYCJI

1. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego (należności brutto) według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku

Tabela 3 Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Typ kontrahenta	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem
X	X	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
1.	Banki	31 972	-	-	31 972
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	-	-	-	-
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	-	-	-	-
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	-	-	-	-
	Razem zaangażowanie wobec sektora finansowego	31 972	-	-	31 972

2. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego (należności brutto) w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA
UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Tabela 4 Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego wg stanu na 31.12.2019 r.

Lp.	Typ kontrahenta	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem
X	X	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	–	–	–	0
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	40 246	0	1 782	42 028
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	5 940	385	20	6 345
4.	Osoby prywatne	28 352	210	595	29 156
5.	Rolnicy indywidualni	42 969	594	453	44 016
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	5 385	–	–	5 385
7.	Razem zaangażowanie wobec sektora niefinansowego	122 892	1 189	2 850	126 931
8.	Pozostałe należności	96	0	400	496
9.	Razem zaangażowanie wobec sektora niefinansowego z pozostałymi należnościami	122 988	1 189	3 250	127 427

3. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego (należności brutto) w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku

Tabela 5 Struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego wg stanu na 31.12.2019 r.

Lp.	Typ kontrahenta	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem
X	X	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
1.	Instytucje rządowe	48	–	–	48
2.	Instytucje samorządowe	8 249	–	–	8 249
	Razem zaangażowanie wobec sektora budżetowego	8 297	0	0	8 297

4. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku

INFORMACJA WSCHDNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Tabela 6 Zaangażowanie Banku wobec poszczególnych sektorów na dzień 31.12.2019 r. (w zł)

Branża	Kapitał	Zobowiązania poza-bilansowe	Należności kapitałowe + zobowiązanie pozabilansowe	Rezerwy celowe i odpisy	Odsetki	Esp	zaangażowanie
A. ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	45 903 698,87	976 319,54	46 880 018,41	27 411,88	70 702,83	494 680,55	46 428 628,81
C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	6 207 868,16	2 410 427,58	8 618 295,74	15 782,20	3 402,91	40 869,34	8 565 047,11
D. WYTW. I ZAOPATR. W ENERGIĘ, GAZ I PARE	5 463 318,66	2 382 575,73	7 845 894,39	0	146 557,77	96 411,47	7 896 040,69
E. DOSTAWA WODY; GOSP. ŚCIEKAMI I ODPADAMI	2 652 209,56	2 357 027,40	5 009 236,96	0	8 181,72	6 558,40	5 010 860,28
F. BUDOWNICTWO	9 142 798,81	2 046 251,81	11 189 050,62	188 281,91	84 083,02	123 428,99	10 961 422,74
G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	7 560 018,21	1 865 143,94	9 425 162,15	28 733,12	36 256,34	34 791,44	9 397 893,93
H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	1 539 652,63	20 918,48	1 560 571,11	1 208,35	229,49	25 622,20	1 533 970,05
I. DZIAŁALN. ZW. Z ZAKWATER. I USŁ. GASTRON.	3 222 734,92	354 363,88	3 577 098,80	0	75,78	28 991,00	3 548 183,58
J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	3 113 019,00	1 434 446,43	4 547 465,43	0	11 609,32	47 399,94	4 511 674,81
L. DZIAŁALNOŚĆ ZW. Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	4 320 919,24	0	4 320 919,24	0	5 921,62	45 073,56	4 281 767,30
M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	242 734,73	43 645,49	286 380,22	0	0	4 405,65	281 974,57
N. DZIAŁ. W ZAKR. USŁ. ADMINISTR. I DZIAŁ. WSPIER.	489 981,95	340 396,05	830 378,00	0	48,76	2 529,03	827 897,73
O. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA	8 235 409,88	1 000 000,00	9 235 409,88	0	14 519,45	17 187,83	9 232 741,50
P. EDUKACJA	2 728 818,69	193 358,31	2 922 177,00	0	0	27 110,44	2 895 066,56
R. DZIAŁALN. ZW. Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	124 847,80	8 480,20	133 328,00	0	0	245,15	133 082,85
S. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	4 692 192,74	271 544,81	4 963 737,55	0	1 572,61	29 186,20	4 936 123,96
X. Osoby fizyczne	29 017 497,45	636 058,60	29 653 556,05	140 289,48	138 481,39	391 305,68	29 260 442,28
Razem	134 657 721,30	16 340 958,25	150 998 679,55	401 706,94	521 643,01	1 415 796,87	149 702 818,75

INFORMACJA WSCHDNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Tabela 7 Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów na dzień 31.12.2019 r. (w zł)

Branża	Struktura	Kapitał	Odsetki	Rezerwy celowe i odpisy	Zobowiązania pozabilansowe
A. ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	34%	45 903 698,87	70 702,83	27 411,88	976 319,54
w tym zagrożone	1%	440 776,55	11 964,12	18 604,24	0,00
C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	5%	6 207 868,16	3 402,91	15 782,20	2 410 427,58
w tym zagrożone	0%	13 411,64	2 370,56	15 782,20	1 210 000,00
D. WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORAĆCĄ WODĘ, GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI	4%	5 463 318,66	146 557,77	0	2 382 575,73
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
E. DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	2%	2 652 209,56	8 181,72	0	2 357 027,40
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
F. BUDOWNICTWO	7%	9 142 798,81	84 083,02	188 281,91	2 046 251,81
w tym zagrożone	17%	1 558 224,58	77 062,96	188 146,48	26 451,96
G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	6%	7 560 018,21	36 256,34	28 733,12	1 865 143,94
w tym zagrożone	2%	121 831,58	27 069,74	26 296,36	0,00
H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	1%	1 539 652,63	229,49	1 208,35	20 918,48
w tym zagrożone	0%	2 415,37	1,32	1 208,35	0,00
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2%	3 222 734,92	75,78	0	354 363,88
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	2%	3 113 019,00	11 609,32	0	1 434 446,43
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
L. DZIAŁALNOŚĆ ZW. Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	3%	4 320 919,24	5 921,62	0	0
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0
M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	0%	242 734,73	0	0	43 645,49
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	0%	489 981,95	48,76	0	340 396,05
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
O. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	6%	8 235 409,88	14 519,45	0	1 000 000,00
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
P. EDUKACJA	2%	2 728 818,69	0	0	193 358,31
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
R. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	0%	124 847,80	0	0	8 480,20
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
S. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	3%	4 692 192,74	1 572,61	0	271 544,81
w tym zagrożone	0%	0,00	0,00	0	0,00
Osoby prywatne	22%	29 017 497,45	138 481,39	140 289,48	636 058,60
w tym zagrożone	2%	562 025,28	32 732,71	76 280,69	0,00
Razem		134 657 721,30	521 643,01	401 706,94	16 340 958,25

3.4.3. STRUKTURA EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH (WARTOŚĆ NOMINALNA) WEDŁUG OKRESÓW ZAPADALNOŚCI

Tabela 8 Struktura ekspozycji kredytowych (wartość nominalna) wg okresów zapadalności

w tys. zł

Wyszczególnienie (w tys. zł)	Do 1 mie- siąca	Powyżej 1 do 3 mie- sięcy	Powyżej 3 do 6 mie- sięcy	Powyżej 6 miesiący do 1 roku	Powyżej 1 roku do 3 lat	Powyżej 3 do 5 lat	Powyżej 5 do 10 lat	Powyżej 10 do 20 lat	Powyżej 20 lat	Odsetki	Razem
Przedsiębiorstwa	581	2 706	4 222	3 505	6 242	6 430	12 300	5 761	0	281	42 028
Gospodarstwa do- mowe	1 565	3 850	4 682	7 105	19 304	12 800	17 885	9 646	2 454	226	79 517
Instytucje niekomer- cyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	102	206	171	274	668	708	1 418	1 836	0	2	5 385
Instytucje rządowe i samorządowe	200	560	865	594	2 826	1 650	865	675	0	62	8 297
RAZEM	2 448	7 322	9 940	11 478	29 040	21 588	32 468	17 918	2 454	571	135 227

3.4.4. STRUKTURA NALEŻNOŚCI Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI I PRZETERMINOWANYCH

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości na dzień 31.12.2019 roku zawiera tabela 9:

Tabela 9 Ekspozycje kredytowe z rozpoznaną utratą wartości (w zł)

Rodzaj należności	Należność	Odsetki	Rezerwy i odpisy	ESP	Wartość bi- lansowa
1. Należności od sektora niefinansowego	126 422 311,42	507 988,14	401 706,94	1 398 609,04	125 129 983,58
a) w sytuacji normalnej	122 542 843,37	349 158,30	60 896,55	1 346 209,08	121 484 896,04
b) należności pod obserwacją	1 180 783,05	7 628,43	14 492,07	12 271,97	1 161 647,44
c) w sytuacji nieregularnej	2 698 685,00	151 201,41	326 318,32	40 127,99	2 483 440,10
- należności poniżej standardu	440 116,22	990,12	23 040,20	2 170,55	415 895,59
- należności wątpliwe	1 721 637,80	104 907,83	188 717,95	30 774,93	1 607 052,75
- należności stracone	536 930,98	45 303,46	114 560,17	7 182,51	460 491,76
2. Należności od sektora budżetowego	8 235 409,88	62 206,85	0,00	17 187,83	8 280 428,90
a) w sytuacji normalnej	8 235 409,88	62 206,85	0,00	17 187,83	8 280 428,90
Ogółem	134 657 721,30	570 194,99	401 706,94	1 415 796,87	133 410 412,48

INFORMACJA WSCHEODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Tabela 10 Ekspozycje przeterminowane na dzień 31.12.2019 r. wg grup ryzyka

Przedział	Kapitał	Odsetki	Rezerwy i odpisy	ESP	Zobowiązanie pozabilansowe
Razem	134 657 721,30	521 643,01	0,00	1 415 796,87	401 706,94
Grupa ryzyka: 0 - Normalna	130 778 253,25	362 813,17	0,00	1 363 396,91	60 896,55
brak zaległości	127 182 447,00	345 743,06	0,00	1 346 984,14	58 642,01
do 30 dni	3 559 407,34	16 004,79	0,00	15 361,42	1 708,35
do 90 dni	1 492,63	59,80	0,00	123,94	21,43
do 180 dni	34 793,14	983,32	0,00	927,41	522,73
do 1 roku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
powyżej 1 roku	113,14	22,20	0,00	0,00	2,03
Grupa ryzyka: 1 - Pod obserwacją	1 180 783,05	7 628,43	0,00	12 271,97	14 492,07
brak zaległości	1 033 742,85	6 546,51	0,00	11 171,02	12 286,76
do 30 dni	21 569,89	409,26	0,00	170,28	327,13
do 90 dni	125 470,31	672,66	0,00	930,67	1 878,18
do 180 dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Grupa ryzyka: 2 - Poniżej standardu	440 116,22	990,12	0,00	2 170,55	23 040,20
brak zaległości	415 641,05	882,53	0,00	1 979,41	18 161,87
do 30 dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
do 90 dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
do 180 dni	24 475,17	107,59	0,00	191,14	4 878,33
Grupa ryzyka: 3 - Wątpliwa	1 721 637,80	104 907,83	0,00	30 774,93	188 717,95
brak zaległości	119 423,75	17 103,70	0,00	241,24	8 551,85
do 30 dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
do 90 dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
do 180 dni	1 430 354,33	77 064,28	0,00	29 695,19	174 796,17
do 1 roku	171 859,72	10 739,85	0,00	838,50	5 369,93
Grupa ryzyka: 4 - Stracona	536 930,98	45 303,46	0,00	7 182,51	114 560,17
brak zaległości	341 038,31	25 919,45	0,00	6 133,54	45 659,70
do 30 dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
do 90 dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
do 180 dni	146 348,61	1 653,58	0,00	1 021,37	1 653,58
do 1 roku	3 600,87	40,33	0,00	9,89	3 631,31
powyżej 1 roku	45 943,19	17 690,10	0,00	17,71	63 615,58

**INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA
UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.**

Tabela 11 Ekspozycje przeterminowane na dzień 31.12.2019 r. wg okresu przeterminowania

Okres przeterminowania kredytów	Wartość nominalna na 31.12.2019	Utworzona rezerwa i odpis	Struktura
obsługiwane terminowo	129 092 292,96	143 302,19	96%
o przeterminowaniu nieprzekraczającym 30 dni	3 580 977,23	2 035,48	3%
o przeterminowaniu od 31 dni do 90 dni	126 962,94	1 899,61	0%
o przeterminowaniu od 91 dni do 180 dni	1 635 971,25	181 850,81	1%
o przeterminowaniu od 181 dni do 360 dni	175 460,59	9 001,24	0%
o przeterminowaniu przekraczającym 360 dni	46 056,33	63 617,61	0%
przeterminowane powyżej 30 dni razem	1 984 451,11	256 369,27	1%
Razem	134 657 721,30	401 706,94	100%

**3.5. OPIS ZASAD POLITYKI STOSOWANIA ZABEZPIECZEŃ
I OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO ORAZ STRATEGIE
I PROCESY MONITOROWANIA SKUTECZNOŚCI ZABEZPIECZEŃ
I METOD OGRANICZANIA RYZYKA**

1. Bank w ramach realizacji polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka stosuje następujące elementy polityki ograniczania ryzyka:
 - 1) zmniejszanie ryzyka – polegające na:
 - a) podziale ryzyka – poprzez przystępowanie do umów konsorcjum, udzielanie kredytów o wartości nieprzekraczającej przyjętego limitu udziału kredytu w finansowaniu,
 - b) ograniczaniu ryzyka – poprzez ustalenie limitów wewnętrznych, ograniczających podejmowanie ryzyka danego rodzaju, ustalenie w umowach kredytowych możliwości wypowiedzenia umowy w przypadku zajścia nadzwyczajnych okoliczności mających wpływ na spłatę kredytu,
 - c) ilościowy rozrzut ryzyka – limity dotyczące pojedynczych kredytów, limity dotyczące koncentracji kredytowej, limity dotyczące koncentracji depozytów,
 - d) jakościowy rozrzut ryzyka – limity zaangażowania w dany sektor, branżę, rodzaj produktu, itp.
 - 2) przenoszenie ryzyka – polegające na:
 - a) ustanawianiu prawnych zabezpieczeń kredytów, rozszerzanie odpowiedzialności za spłatę kredytu,
 - b) ubezpieczeniu ryzyka – poprzez przeniesienie części ryzyka na ubezpieczyciela,
 - c) rekompensowaniu ryzyka – poprzez skalkulowanie marży na ryzyko wliczanej w cenę produktu.
 - 3) podejmowanie ryzyka – polegające na:
 - a) gotowości ponoszenia ryzyka - poprzez tworzenie odpowiednich rezerw celowych,
 - b) kontroli wskaźników kapitałowych - w celu utrzymywania odpowiedniego poziomu funduszy własnych,
 - c) monitorowaniu wskaźników struktury finansowej – poprzez wyliczanie i kontrolę wskaźników jakości aktywów,
 - 4) unikanie ryzyka – polegające na rezygnacji z działalności, której ryzyka przekraczają przyjęte limity

2. W zakresie **ryzyka kredytowego i koncentracji zaangażowań** zasady stosowania zabezpieczeń, ograniczania ryzyka, a także monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka są następujące:
- 1) metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego,
 - 2) zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:
 - a) badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu oraz prawidłowym zabezpieczaniu ekspozycji kredytowej, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku,
 - b) bieżącym monitoringiem kredytowym,
 - c) dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
 - d) windykację i nadzór nad trudnymi kredytami,
 - e) kontroli działalności kredytowej.
 - 3) zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:
 - a) dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów zaangażowań,
 - b) monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
 - c) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone,
 - d) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych.
 - 4) w celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank przyjmuje różne formy zabezpieczenia ekspozycji kredytowych. Główne rodzaje zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank to:
 - a) hipoteki na nieruchomościach komercyjnych i mieszkalnych,
 - b) zastawy rejestrowe na maszynach, urządzeniach i pojazdach mechanicznych,
 - c) przewłaszczenia maszyn, urządzeń, zapasów,
 - d) poręczenia osób trzecich,
 - e) gwarancje bankowe,
 - f) przelewy wierzytelności.
 - 5) przyjęte zabezpieczenie ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu, pożyczki itp. wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby klient nie wywiązywał się w terminie z warunków umowy. W celu ograniczenia ryzyka Bank przyjmuje jedno lub kilka zabezpieczeń jednocześnie,
 - 6) proces zarządzania zabezpieczeniami wierzytelności kredytowych i ich monitorowania regulują wewnętrzne procedury Banku,
 - 7) rodzaj przyjmowanego przez Bank zabezpieczenia uzależniony jest od oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy, a także rozmiarów i okresu współpracy wnioskodawcy z Bankiem,
 - 8) do ustalenia wartości zabezpieczenia Bank przyjmuje zasady:
 - a) w przypadku zabezpieczenia wierzytelności poprzez ustanowienie hipoteki na nieruchomości wartość zabezpieczenia ustala się w oparciu o wycenę dokonaną przez rzeczoznawcę lub oszacowaną zgodnie z wewnętrznymi procedurami wartość nieruchomości,
 - b) w przypadku zabezpieczenia wierzytelności w formie przewłaszczenia na zabezpieczenie lub zastawy rejestrowego - do ustalenia wartości zabezpieczenia Bank przyjmuje kwotę możliwą do uzyskania w przypadku konieczności zaspokojenia się przez Bank z przedmiotu przewłaszczenia (zastawy),

- c) w przypadku przyjęcia zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości, przewłaszczenia na zabezpieczenie lub zastawu rejestrowego, Bank żąda ubezpieczenia majątku przyjętego na zabezpieczenie oraz dokonania cesji praw z polis ubezpieczeniowych na Bank w całym okresie obowiązywania umowy,
 - d) jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie – Bank dokonuje oceny zdolności kredytowej poręczyciela według kryteriów obowiązujących przy udzielaniu kredytów,
 - e) przed przyjęciem zabezpieczenia Bank sprawdza tytuł własności osoby ustanawiającej zabezpieczenie rzeczowe, określa ewentualne obciążenia majątku proponowanego na zabezpieczenie oraz ustala, czy składający oświadczenie związane z zabezpieczeniem wierzytelności Banku działa w granicach przysługujących mu uprawnień, a także, czy dokumenty dotyczące zabezpieczeń nie budzą wątpliwości, co do swej prawdziwości i autentyczności,
- 9) przed udzieleniem kredytu na działalność gospodarczą dokonuje się inspekcji u wnioskodawcy oraz oceny proponowanych zabezpieczeń rzeczowych. Przedmiot i wartość prawnego zabezpieczenia wierzytelności podlega monitoringowi i ocenie w trakcie trwania umowy, na zasadach określonych w regulacjach obowiązujących w Banku,
 - 10) stwierdzenie w wyniku monitoringu zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złej sytuacji finansowej kredytobiorcy lub/i deprecjacji wartości przyjętego zabezpieczenia kredytu względem kwoty zadłużenia, stanowi przesłankę do ustanowienia dodatkowego prawnego zabezpieczenia kredytu, obniżenia kwoty kredytu lub wypowiedzenia umowy kredytu w części lub w całości,
 - 11) przegląd prawnych zabezpieczeń wykonywany jest przez Bank w następującym zakresie:
 - a) zmiany wartości zabezpieczenia w okresie od ostatniego przeglądu,
 - b) prawidłowości dokumentów związanych z ustanowionym zabezpieczeniem, w szczególności ich kompletności i ważności,
 - c) prawidłowości i ważności dokumentów ubezpieczeniowych dotyczących zabezpieczeń rzeczowych w postaci zastawu rejestrowego, przewłaszczenia oraz hipoteki (przegląd polis ubezpieczeniowych i sposobów ich opłacania, terminów ich ważności).
 - 12) w przypadku stwierdzenia nieadekwatności zabezpieczenia pracownik kredytowy negocjuje z kredytobiorcą wzmocnienie zabezpieczenia lub podejmuje działania w celu wypowiedzenia dalszego kredytowania, jeżeli sytuacja ekonomiczno - finansowa kredytobiorcy oceniana jest jako niezadowolająca.

4. RYZYKO PŁYNNOŚCI

- 1. Ryzyko płynności w Banku to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowanych strat.
- 2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest pełne zabezpieczenie płynności Banku oraz zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu osiągnięcie założonej rentowności i stałego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań. W celu

- zapewnienia odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank dąży do utrzymywania stabilnej bazy depozytowej adekwatnej do realizowanej akcji kredytowej.
3. Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje wszystkie etapy procesu (identyfikację, ocenę, pomiar, monitorowanie, limitowanie, raportowanie, kontrolę), który regulują wewnętrzne procedury w Banku. Zarządzanie ryzykiem płynności objęte jest również systemem mechanizmów kontrolnych.
 4. Pomiar ryzyka płynności przeprowadzany jest za pomocą luki (według terminów kontraktowych i urealnionych), wskaźników: płynności, zabezpieczenia płynności, stabilności bazy depozytowej, finansowania aktywów oraz koncentracji, zrywalności i odnawialności depozytów.
 5. Poziom ryzyka płynności ograniczony jest poprzez system limitów. Zapobieganiu wystąpienia ryzyka służą także kontrola i monitoring płynności, polegające na stałej obserwacji pozycji płynności Banku. Podstawowym mechanizmem umożliwiającym bieżącą ocenę pozycji płynności jest codzienna informacja. Zespół Sprawozdawczości, Analiz i Zarządzania Ryzykami codziennie przeprowadza analizę finansową ryzyka płynności, w której między innymi wyznacza nadzorcze miary płynności, wynikające z Uchwały nr 386/2008 KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności i Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, a w okresach miesięcznych ocenia wykonanie wszystkich przyjętych limitów wewnętrznych.
 6. Bank wraz z miesięczną analizą ryzyka płynności przeprowadza testy warunków skrajnych, które badają wpływ wzrostu rzeczywistych wypływów netto na horyzont przeżycia i finansowy wpływ zwiększonego zapotrzebowania na środki płynne w trzech scenariuszach. Testy finansowe zawierają testy wrażliwości i testy odwrócone.
 7. Bank posiada ustalone procedury postępowania awaryjnego na wypadek znacznego pogorszenia stanu płynności finansowej.
 8. Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych jednostek/komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględnia: organy kierownicze oraz nadzorcze Banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne. Informacje, raporty i wnioski dotyczące ryzyka płynności są przedmiotem opinii Komitetu Zarządzania Ryzykami.

Zgodnie z Uchwałą 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego Bank dokonywał w 2019 r. kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy. Nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie. Zarówno płynność krótkoterminowa, jak i długoterminowa były niezagrażone. Wartość miar płynności na dzień 31.12.2019 r. przedstawia Tabela 12.

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Tabela 12 Miary płynności finansowej na dzień 31.12.2019 r.

Aktywa		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	103 586,53	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	3,47	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	6 237,91	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	133 493,03	
A5	Aktywa niepłynne	6 027,85	
Pasywa		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone z tyt. ryzyka walutowego	19 062,91	
B2	Środki obce stabilne	160 152,70	
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	7 126,39	
B4	Pozostałe zobowiązania	3 369,44	
B5	Środki obce niestabilne	70 485,92	
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej $((A1 + A2) - B5)$	0,00	33 104,08
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej $((A1 + A2) / B5)$	1,00	1,47
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi $(B1 / A5)$	1,00	3,16
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi $((B1 + B2) / (A5 + A4))$	1,00	1,28

Zgodnie z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych Bank każdego dnia roboczego dokonuje oszacowania wskaźnika pokrycia płynności krótkoterminowej. Poziom wskaźnika LCR kształtował się na bezpiecznym poziomie. Wskaźnik LCR na 31.12.2019 r. wynosił 5,17, przy wymaganym 1,00.

Głównym źródłem finansowania aktywów są przyjmowane depozyty sektora niefinansowego i budżetowego. Dane o źródłach pozyskania depozytów z podziałem na branżowe segmenty rynku przedstawia tabela 13:

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Tabela 13 Źródła pozyskania depozytów z podziałem na branżowe segmenty rynku (w zł)

Podział branżowy (województwo lubelskie)	Stan na 31.12.2019 r.:	W tym odsetki:	Wskaźnik struktury
			w %:
Sektor finansowy	1 815 013,71	0,00	0,81%
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	3 234 051,71	92,21	1,44%
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne, spółdzielnie	26 730 361,53	720,45	11,94%
Rolnicy indywidualni	38 743 814,94	55 320,24	17,30%
Przedsiębiorcy indywidualni	8 818 264,41	1 936,26	3,94%
Osoby prywatne	118 170 158,55	635 227,91	52,77%
Inst. niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	5 520 586,83	4 216,60	2,47%
Razem sektor niefinansowy	201 217 237,97	697 513,67	89,85%
Instytucje rządowe	317,11	0,00	0,00%
Instytucje samorządowe	20 903 176,33	14 184,95	9,33%
Razem sektor budżetowy	20 903 493,44	14 184,95	9,33%
SUMA OGÓLEM	223 935 745,12	711 698,62	100,00%

Depozyty stabilne (osad) na 31.12.2019 r. wynosiły 142 018 tys. zł, tj. 64% depozytów ogółem, przy czym Bank nie uznaje za depozyty stabilne depozytów dużych, depozytów osób wewnętrznych, sektora finansowego i budżetowego.

Szczegółowo zasady ograniczania ryzyka płynności, stosowane limity, metody monitorowania efektywności zarządzania określa *Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności* oraz *Polityka zarządzania ryzykiem płynności*.

5. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ KSIĘGI BANKOWEJ

1. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku.
2. Pomiaru ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej i kontroli wykorzystania limitów dokonuje Zespół Sprawozdawczości Analiz i Zarządzania Ryzykami z miesięczną częstotliwością. Wyniki analiz wraz z wnioskami przekazywane są w formie informacji na Komitet Zarządzania Ryzykami a następnie przedstawiane Zarządowi Banku i kwartalnie Radzie Nadzorczej.
3. Celem polityki Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku oraz określeniem podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem metod zarządzania tym ryzykiem w celu eliminacji zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych, a także dochodów i kosztów, co w konsekwencji ma utrzymać

zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych oraz wypracowania pożądanego wyniku finansowego.

4. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB)– obecne lub przyszłe ryzyko spadku zarówno wartości dochodów, jak i wartości ekonomicznej instytucji, wynikające z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych, w związku z:

a) ryzykiem luki (niedopasowania) – wynikającym ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych instrumentów, obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej rentowności (ryzyko równoległe) lub zróżnicowane w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe);

b) ryzykiem bazowym – wynikającym z wpływu względnych zmian stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, które w innym przypadku miałyby podobne cechy w zakresie zmian oprocentowania.

c) ryzykiem opcji – wynikającym z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy instytucja lub jej klient może zmienić poziom i terminy swoich przepływów pieniężnych, a konkretnie ryzyko wynikające z instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne), oraz ryzyko wynikające z domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta).

5. Bank w zarządzaniu stopami procentowymi kieruje się następującymi zasadami:
- do pomiaru ryzyka stopy procentowej wykorzystuje metodę luki oraz metodę symulacji dochodu,
 - badaniu podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
 - zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, ryzykiem krzywej dochodowości oraz kontroli ryzyka opcji,
 - Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów, zaakceptowanych przez Zarząd Banku i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku.

6. Bank buduje założenia testów warunków skrajnych na podstawie „Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach” i „Wytucznych EBA/GL/2018/02 w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego”.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla miary bazującej na dochodach, uwzględniające zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy od daty analizy na skutek występującego w Banku ryzyka niedopasowania i bazowego, odwrotny test warunków skrajnych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla miary wartości ekonomicznej uwzględniające:

- standardowy test warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym,

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

- równoległy wzrost szoku,
- równoległy spadek szoku,
- gwałtowniejszy szok (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych),
- bardziej umiarkowany szok (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych),
- wzrost szoku dla stóp krótkoterminowych,
- spadek szoku dla stóp krótkoterminowych.

Szczegółowo zasady ograniczania ryzyka stopy procentowej, stosowane limity, metody monitorowania efektywności zarządzania ryzykiem stopy procentowej określa *Instrukcja zarządzania ryzykiem stopy procentowej we Wschodnim Banku Spółdzielczym w Chełmie*.

Tabela 14 Wyniki standardowego testu warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej i testów EBA na dzień 31.12.2019 r.

Scenariusz TWS	Zmiana wartości ekonomicznej	% Funduszy Własnych
1. Równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o +200 punktów bazowych	377 589,03	2,0%
2. Równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o -200 punktów bazowych	-739 854,21	3,9%
3. EBA (I) równoległy wzrost szoku	468 525,96	2,5%
4. EBA (II) równoległy spadek szoku	-739 854,21	3,9%
5. EBA (III) gwałtowniejszy szok (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych)	-364 605,39	1,9%
6. EBA (IV) bardziej umiarkowany szok (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych)	277 025,08	1,5%
7. EBA (V) wzrost szoku dla stóp krótkoterminowych	419 835,05	2,2%
8. EBA (VI) spadek szoku dla stóp krótkoterminowych	-657 628,73	3,4%

6. RYZYKO WALUTOWE

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym w Banku polega na kształtowaniu przez Bank odpowiedniej struktury aktywów i pasywów walutowych, ograniczaniu ryzyka kursowego, a także na kontroli indywidualnej pozycji walutowej oraz całkowitej pozycji walutowej. W związku z powyższym zarządzanie tym ryzykiem polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze walutowej oraz na warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych.
2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany i jednoczesnym utrzymywaniu pozycji walutowej na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo Banku.
3. Według stanu na dzień 31.12.2019 r. łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wyniósł zero, gdyż całkowita pozycja walutowa w Banku nie przewyższała 2% funduszy własnych Banku.

7. RYZYKO OPERACYJNE

1. Celem strategicznym w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym jest:
 - 1) ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.
 - 2) w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko modeli celem jest dążenie do stosowania prostych metod o uznanym charakterze, monitoring strat w ramach rejestrów ryzyka operacyjnego, walidacja i administrowanie w ramach corocznych przeglądów zarządczych polityk, strategii, instrukcji, procedur zarządzania ryzykiem, w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat.
2. Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym produkty, procesy i systemy. Uwzględnia także czynniki wewnętrzne takie jak, struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi klientów, jakość kadr i czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie w którym Bank działa.
3. System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku wdrażany jest w celu:
 - a) minimalizowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
 - b) usprawniania działań prowadzonych przez Bank, w tym podniesienia świadomości i odpowiedzialności organów zarządzających i pracowników o znaczeniu ryzyka operacyjnego,
 - c) zapobiegania powstawaniu zagrożeń o charakterze katastrofalnym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku.
4. System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą: akty normatywne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze wymienionego ryzyka, system kontroli wewnętrznej.
5. System raportowania:
 - a) wszystkie jednostki i komórki organizacyjne zobowiązane są za pośrednictwem swoich przełożonych raportować do Zespołu sprawozdawczości, analiz i zarządzania ryzykami – w okresach ustalonych przez Zarząd, jednak nie rzadziej niż miesięcznych – o incydentach ryzyka operacyjnego.
 - b) proces raportowania incydentów obejmuje następujące elementy:
 - rejestrację zdarzenia, w tym szczegółowy opis zdarzenia, miejsce, czas, podjęte działania naprawcze;
 - analizę zdarzenia przez właściwą funkcjonalnie jednostkę/komórkę organizacyjną;
 - aktualizację danych o incydencie;
 - przedstawienie rekomendacji obniżających prawdopodobieństwo powtórzenia się incydentu;
 - c) raporty o incydentach rejestrowane są w Centralnym Rejestrze Incydentów Ryzyka Operacyjnego prowadzonym przez Zespół sprawozdawczości, analiz i zarządzania ryzykami.
 - d) Zespół sprawozdawczości, analiz i zarządzania ryzykami dokonuje identyfikacji, pomiaru i analizy ryzyka operacyjnego raportując do Komitetu Zarządzania Ryzykami, który z kolei raportuje w sprawie ryzyka operacyjnego do Zarządu w okresach co najmniej kwartalnych.
 - e) Zarząd raportuje w sprawie ryzyka operacyjnego do Rady Nadzorczej – w okresach półrocznych.

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHEŁMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

6. W zakresie ryzyka operacyjnego komórki organizacyjne Banku zobowiązane są do podejmowania działań ograniczających to ryzyko. Zabezpieczenia zagrożonych obszarów operacyjnych dokonuje się poprzez:
- plany awaryjne – służące przeciwdziałaniu i minimalizowaniu negatywnych skutków nieoczekiwanych zdarzeń, w tym ataków wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą szkodzić funkcjonowaniu Banku,
 - ochronę ubezpieczeniową - ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych, na wypadek awarii sprzętu elektronicznego, komputerowego i sieci komputerowych, strat w wyniku fałszerstwa lub oszustwa, odpowiedzialności cywilnej,
 - powierzenie wykonywania poszczególnych zadań firmom zewnętrznym specjalizującym się w określonej dziedzinie (outsourcing),
 - inne zabezpieczenia (prawne, organizacyjne, techniczne), w tym procedury w zakresie zatrudniania, procedury nadawania uprawnień dostępu do systemów informatycznych,
 - system kompetencji dotyczących głównie działalności handlowej,
 - system kontroli wewnętrznej.
7. Wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka operacyjnego obliczany jest zgodnie z Rozporządzeniem UE.
8. Do wyznaczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego stosowana jest Metoda wskaźnika bazowego (Basic Indicator Approach – BIA), liczona jako 15% ze średniej z uzyskanych w poprzednich trzech latach wyników, wyliczanych jako suma pozycji rachunku zysków i strat wymienionych w Rozporządzeniu UE.
9. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wg stanu na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 1 116 tys. zł.
10. Limitowanie ryzyka operacyjnego odbywa się przez określenie apetytu/tolerancji na straty brutto ujęte w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego, w poszczególnych rodzajach zdarzeń operacyjnych, jako procentu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego. Apetyt na ryzyko w 2019 roku wynosił maksymalnie 35% wymogu.

Tabela 15 Informacja o sumach strat brutto odnotowanych w 2019 roku

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia wg Rekomendacji M	Straty brutto (w tys. zł)	% wymogu
Oszustwa wewnętrzne	-		0,0%
Oszustwa zewnętrzne	-		0,0%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	113,4	10,2%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0,0	0,0%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	-	0,0	0,0%
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	-	0,0	0,0%
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	2,3	0,2%
razem:		115,7	10,4%

Straty brutto uwzględniają pierwotny rzeczywisty i szacunkowy koszt zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego przed zastosowaniem technik ograniczania ryzyka operacyjnego.

Szczegółowe zasady monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego, efektywności jego zarządzania, zasady ograniczania i kontroli określa *Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym we Wschodnim Banku Spółdzielczym w Chełmie* i *Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym we Wschodnim Banku Spółdzielczym w Chełmie*.

8. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności wyznacza *Polityka zgodności we Wschodnim Banku Spółdzielczym w Chełmie* i *Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności we Wschodnim Banku Spółdzielczym w Chełmie*.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, wsparcie informatyczne, szkolenia i kontrolę ich przestrzegania. Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem pokrewnym w stosunku do ryzyka operacyjnego. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności zapewnia efektywny proces oceny i kontroli ryzyka. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest z uwzględnieniem struktury i zadań wynikających z *Regulaminu organizacyjnego* Banku. W Banku funkcjonuje Zespół ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

III. ZAKRES STOSOWANIA

Informacja o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczy ryzyka, adekwatności kapitałowej, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji podlegających ujawnianiu zgodnie z Rozporządzeniem UE. Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. FUNDUSZE WŁASNE

1. PODSTAWOWE INFORMACJE

1. Fundusze własne stanowią źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją jego rozwoju.
2. Bank posiada fundusze własne odpowiadające wymogom nadzorczym oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną.
3. Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z przepisami obowiązującymi na dzień 31.12.2019 roku, w szczególności z postanowieniami Rozporządzenia UE i Prawa Bankowego.
Fundusze własne Banku obejmują:
 - a) kapitał Tier I (kapitał podstawowy Tier I, kapitał dodatkowy Tier I)
 - b) kapitał Tier II.
4. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia UE oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 1423/2013 ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem UE.
5. Kapitał Tier I Banku obejmuje:
 - a) kapitał podstawowy Tier I - składa się z następujących pozycji:

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHEŁMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

- fundusz udziałowy – obejmuje udziały wpłacone pomniejszone o udziały wypłacone;
 - fundusz zasobowy – tworzony z wpłat wpisowego przez członków i z podziału nadwyżki bilansowej oraz zasilany z funduszu aktualizacji i wyceny środków trwałych w części dotyczącej likwidowanych środków. Wykorzystanie funduszu może nastąpić na pokrycie strat bilansowych Banku;
 - fundusz rezerwowy – tworzony z części nadwyżki bilansowej na pokrycie strat bilansowych;
 - fundusz ogólnego ryzyka – tworzony z części nadwyżki bilansowej, na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
 - skumulowane inne całkowite dochody – fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego, niezrealizowane zyski i straty z aktywów dostępnych do sprzedaży;
- b) Pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I- korekty regulacyjne:
- wartości niematerialne i prawne w wartości bilansowej – wartość netto wartości niematerialnych i prawnych pomniejszająca fundusze;
 - ostrożna wycena papierów wartościowych (AVA)
- c) kapitał dodatkowy Tier I (AT1) - Bank nie posiada instrumentów zaliczanych do kapitałów dodatkowych Tier I;
6. Kapitał Tier II –Bank nie posiada instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału Tier II;

2. POZIOM POSZCZEGÓLNYCH POZYCJI FUNDUSZY WŁASNYCH BANKU

Fundusze własne Banku na dzień 31.12.2019 r. składały się z kapitału podstawowego Tier I i wynosiły 19 063 tys. zł. W Tabeli 16 przedstawiono uzgodnienie pozycji kapitału Tier I i Tier II obliczonych zgodnie z Rozporządzeniem UE. Dla zachowania przejrzystości i czytelności danych zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych.

Tabela 16 Fundusze własne Banku

Wyszczególnienie	KWOTA
	(w tys. zł)
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	19 063
- fundusz udziałowy	558
- fundusz zasobowy	17 661
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego	56
- skumulowane inne całkowite dochody	888
Pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I	-100
- wartości niematerialne i prawne	-65
- ostrożna wycena (AVA)	-35
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
KAPITAŁ TIER I	19 063
KAPITAŁ TIER II	0
FUNDUSZE WŁASNE (UZNANY KAPITAŁ)	19 063

V. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

1. METODY WYLICZANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH W BANKU

Zestawienie stosowanych w Banku metod wyliczania poszczególnych składników całkowitego wymogu kapitałowego przedstawia tabela 17:

Tabela 17 Metoda wyliczania wymogów kapitałowych w Banku

Lp.	Wymogi kapitałowe	Metoda / zasada wyznaczania (zgodnie z Rozporządzeniem UE)
1.	wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	<u>metoda standardowa</u> łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę ekspozycji (aktywa oraz ekwiwalenty bilansowe udzielonych zobowiązań pozabilansowych zaliczane do poszczególnych klas ekspozycji) ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8%
2.	wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, rozumianego jako ryzyko walutowe	wyliczany jako 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli przewyższa ona 2% funduszy własnych Banku lub stanowi 0 jeżeli nie przewyższa 2% funduszy własnych <i>Na 31.12.2019 r. Bank nie wyznaczał wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.</i>
3.	wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitów dużych ekspozycji kapitałowych	oblicza się jako większą z liczb określonych jako: - suma kwot, o jakie poszczególne duże ekspozycje kapitałowe przekraczają 15% funduszy własnych Banku; - kwota, o jaką suma dużych ekspozycji kapitałowych przekracza 60% funduszy własnych Banku. <i>Na 31.12.2019 r. Bank nie wyznaczał wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej.</i>
4.	wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	<u>metoda wskaźnika bazowego (BIA)</u> , stanowi 15% wskaźnika, który jest średnią za okres trzech lat wyników wyliczanych jako sumę pozycji rachunku zysków i strat wymienionych w Rozporządzeniu UE
5.	Minimalne wymogi kapitałowe	suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, wymienionych powyżej

2. KWOTY EKSPOZYCJI NETTO I KWOTY WYMOGU KAPITAŁOWEGO WEDŁUG STANU NA 31.12.2019 R.

Tabela 18 Kwoty ekspozycji netto i kwoty wymogu kapitałowego wg wag ryzyka

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota ekspozycji netto po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw (w tys. zł)	Kwota wymogu kapitałowego z uwzględnieniem współczynnika wsparcia dla MŚP (w tys. zł)
1.	Ekspozycje o wadze ryzyka 0%	84 411	0
2.	Ekspozycje o wadze ryzyka 20%	35 016	548
3.	Ekspozycje o wadze ryzyka 50%	45	2
4.	Ekspozycje o wadze ryzyka 75%	29 124	1 730
5.	Ekspozycje o wadze ryzyka 100%	114 904	6 685
6.	Ekspozycje o wadze ryzyka 150%	1 627	195
7.	Ekspozycje o wadze ryzyka 250%	478	96
	RAZEM	265 605	9 256

Tabela 19 Kwoty ekspozycji netto i kwoty wymogu kapitałowego wg rodzaju ekspozycji

Lp.	Kategorie ekspozycji zgodnie z Rozporządzeniem UE	Kwota ekspozycji netto po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw w tys. zł	Kwota wymogu kapitałowego z uwzględnieniem współczynnika wsparcia dla MŚP w tys. zł
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	74 728	0
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	9 233	135
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	49	1
4.	ekspozycje wobec instytucji	31 100	414
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	53 593	2 884
6.	ekspozycje detaliczne	29 124	1 730
7.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 644	197
8.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	56 109	3 364
9.	ekspozycje kapitałowe	1 474	118
10.	inne pozycje	8 551	413
	RAZEM	265 605	9 256

3. EKSPOZYCJE KREDYTOWE WEDŁUG WYCENY BILANSOWEJ W ROKU 2019

Ekspozycje na ryzyko kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2019 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego wynosiły 265 605 tys. zł.

Tabela 20 Ekspozycje kredytowe wg wyceny bilansowej

Lp.	Kategorie ekspozycji zgodnie z Rozporządzeniem UE	Ekspozycje netto po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw na 31.12.2019r. (w tys. zł)	Średnia kwota ekspozycji po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw /** (w tys. zł)
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	74 728	66 507
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	9 233	9 725
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	49	49
4.	ekspozycje wobec instytucji	31 100	24 148
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	53 593	46 463
6.	ekspozycje detaliczne	29 124	27 031
7.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 644	721
8.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	56 109	57 390
9.	ekspozycje kapitałowe	1 474	1 612
10.	inne pozycje	8 551	8 364
	RAZEM	265 605	242 010

** średnia arytmetyczna liczona na stanach kwartalnych w roku 2019

4. POZIOM MINIMALNYCH WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH NA POSZCZEGÓLNE RODZAJE RYZYKA NA 31.12.2019 R.

Tabela 21 Poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka na 31.12.2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł)
1.	Ryzyko kredytowe	9 255,9
2.	Ryzyko rynkowe (walutowe)	0,0
3.	Przekroczenie limitów dużych ekspozycji kapitałowych	0,0
4.	Ryzyko operacyjne	1 116,1
RAZEM		10 372,0

Minimalne wymogi kapitałowe na 31.12.2019 rok wynosiły 10 372 tys. zł. Współczynnik kapitału podstawowego Tier I wynosił 14,70%, kapitału Tier I 14,70% a łączny współczynnik kapitałowy 14,70%.

5. OPIS METODY STOSOWANEJ DO OCENY KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO

1. Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym.
2. Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego w Banku, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Przy wyznaczaniu kapitału wewnętrznego Bank przyjmuje minimalne wymogi kapitałowe wyliczone zgodnie z Rozporządzeniem UE i wyznacza dodatkowe wymogi dla innych istotnych ryzyk zidentyfikowanych w działalności.
3. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności.

Tabela 22 Zestawienie wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych istotnych ryzyk zidentyfikowanych w działalności Banku na 31.12.2019 r.

Rodzaj ryzyka	Wymóg kapitałowy (w tys. zł)
Ryzyko kredytowe	9 256
Ryzyko rynkowe (walutowe)	0
Ryzyko operacyjne	1 116
Pozostałe wymogi	0
Minimalne wymogi kapitałowe	10 372
Ryzyko koncentracji, z tego:	18
koncentracji dużych ekspozycji	0
koncentracji w sektor gospodarki	18
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0
koncentracji w jednorodny instrument finansowy	0
koncentracji geograficznej	-

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0
Ryzyko płynności i finansowania	0
Ryzyko wyniku finansowego	0
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0
ryzyko koncentracji funduszu udziałowego	0
ryzyko koncentracji dużych udziałów	0
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0
ryzyko strategiczne	0
ryzyko utraty reputacji	0
ryzyko transferowe	0
ryzyko rezydualne	0
ryzyko modeli	0
Łączna wartość oszacowanych dodatkowych wymogów kapitałowych	18
Kapitał wewnętrzny	10 390
Fundusze własne podstawowe Tier I	19 063
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych podstawowych Tier I nad kapitał wewnętrzny	8 673
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	14,70%
Wewnętrzny współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	14,68%
Fundusze własne Tier I	19 063
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych Tier I nad kapitał wewnętrzny	8 673
Współczynnik kapitału Tier I [%]	14,70%
Wewnętrzny współczynnik kapitału Tier I [%]	14,68%
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych nad kapitał wewnętrzny	8 673
Łączny współczynnik kapitałowy (współ. wypłacalności) [%]	14,70%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy (wypłacalności) [%]	14,68%

VI. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA

Nie dotyczy.

VII. BUFORY KAPITAŁOWE

Zgodnie z art. 440 Rozporządzenia UE Bank utrzymywał w 2019 roku bufor zabezpieczający w wysokości 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Bufor zabezpieczający na dzień 31.12.2019 roku wyniósł 3 247 tys. zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego Bank utrzymywał w 2019 roku bufor ryzyka systemowego w wysokości 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Bufor ryzyka systemowego na dzień 31.12.2019 roku wyniósł 3 896 tys. zł.

Wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP.

Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia. Wynika to z art. 83 oraz art. 96 *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym*.

Nadwyżka funduszy własnych Banku nad kapitał regulacyjny, wewnętrzny i bufory kapitałowe wynosiła 1 530 tys. zł

VIII. WSKAŹNIK GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO

Nie dotyczy.

IX. KORZYSTANIE Z ECAI. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ.

1. KORZYSTANIE Z ECAI

Nie dotyczy. Bank nie korzysta z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI).

2. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń majątkowych mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawienia dla potrzeb finansowania).

W tabeli nr 23 przedstawiono informację o obciążeniach aktywów zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/79 z dnia 18 grudnia 2014, z pominięciem pozycji nie występujących w Banku. Wszystkie aktywa Banku są aktywami wolnymi od obciążeń.

Tabela 23 Aktywa obciążone i nieobciążone w Banku (w zł)

		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji sprawozdającej	0		249 328 903	
020	Kredyty na żądanie	0		5 683 265	
030	Instrumenty udziałowe	0		1 473 778	0
040	Dłużne papiery wartościowe	0		73 856 296	73 856 296
100	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0		159 781 739	
110	w tym: kredyty hipoteczne	0		96 833 311	
120	Inne aktywa	0		8 533 825	

X. DŹWIGNIA FINANSOWA

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier1 jak i kapitału Tier 1 według definicji przejściowej. Wskaźnik dźwigni kalkulowany wg. zasad stosowanych na 31.12.2019 r. przedstawiono w tabeli 24.

**INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA
UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.**

Tabela 24 Wartość wskaźnika dźwigni finansowej w 2018 i 2019 roku.

	31.12.2018	31.12.2019
Wskaźnik dźwigni	7,78	7,45

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z Rozporządzeniem UE, Bank ujawnia dane wg. poniższych tabel:

Tabele 25 – 29 stanowią formularz do celów ujawniania informacji dot. wskaźnika dźwigni finansowej

Tabela 25

Dzień odniesienia:	31.12.2019
Nazwa podmiotu	Wschodni Bank Spółdzielczy w Chełmie
Poziom stosowania	Indywidualny

Tabela 26 Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2019 (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	249 328 903
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	6 510 619
7	Inne korekty	-65 031
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	255 774 491

Tabela 27 Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni wg stanu na 31.12.2019 r. (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	249 328 903
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	- 65 031
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	249 263 871

Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych	
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	
Inne ekspozycje pozabilansowe	
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto 16 340 958
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego) - 9 830 339
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18) 6 510 619
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)	
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej	
20	Kapitał Tier I "w pełni wdrożone" 18 505 165 "przejęciowe" 19 062 914
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b) 255 774 490
Wskaźnik dźwigni	
22	Wskaźnik dźwigni 7,23 7,45
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych	
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału wg w pełni wdrożonej definicji kapitału Tier I wg. przejściowej definicji kapitału Tier 1
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 -

Tabela 28 Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	249 263 871
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	249 263 871
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	74 728 023
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	8 281 294
EU-7	Instytucje	31 100 245
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	54 668 260
EU-9	Ekspozycje detaliczne	28 604 870
EU-10	Przedsiębiorstwa	40 211 829
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 644 159
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	10 025 191

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Tabela 29 Informacje jakościowe

Lp.	Wyszczególnienie	Opis
1.	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	<p>W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej Bank monitoruje wskaźnik dźwigni finansowej. Poziom wskaźnika dźwigni jest wyznaczany miesięcznie i raportowany w ramach raportów dotyczących adekwatności kapitałowej. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte decyzje o ograniczeniu poziomu dźwigni finansowej.</p>
2.	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	<p>Ujawniony wskaźnik na koniec 2019 roku był niższy w porównaniu do stanu na 31.12.2018 r. Wynikało to z większej dynamiki wzrostu ekspozycji całkowitej, niż funduszy własnych Banku.</p>

XI. EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM. POSIADANE INSTRUMENTY FINANSOWE

Tabela 30 Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne)
według stanu na 31.12.2019 r.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje Banku Zrzeszającego BPS S.A.	-	855 tys. zł
2.	Akcje Polskiego Banku Apeksowego S.A.	-	804 tys. zł

Tabela 31 Zestawienie instrumentów finansowych według stanu na 31.12.2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w tys. zł	Wartość rynkowa w tys. zł (*)	Wartość godziwa w tys. zł
1.	Obligacje skarbowe	35 169	35 169	-
2.	Bony pieniężne NBP	38 687	-	38 687
3.	Akcje Banku Zrzeszającego BPS S.A.	855	-	855
4.	Akcje Polskiego Banku Apeksowego S.A.	804	-	804
5.	Wspólne przedsięwzięcie z Bankowym Centrum Windykacji	237	-	-
RAZEM		75 752	35 169	40 346

* - wyłącznie dla papierów notowanych na giełdzie

Tabela 32 Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w aktywach finansowych

Rodzaj i charakter ekspozycji	Kwota ekspozycji (tys. zł)
Papiery notowane na giełdzie (na rynku regulowanym) – obligacje skarbowe – aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	35 169
Papiery wartościowe Banku Centralnego – bony pieniężne NBP – aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	38 687
Odpowiednio zdywersyfikowane portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych – akcje Banku BPS SA i akcje Polskiego Banku Apeksowego S.A. - papiery wart. z ograniczoną zbywalnością	1 659
Inne ekspozycje (Wspólne przedsięwzięcie z Bankowym Centrum Windykacji w sprawie odzyskiwania należności)	237

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHEŁMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Tabela 33 Dane o stanie odpisów aktualizujących, z wyłączeniem rezerw celowych, według rodzajów aktywów, oraz inne pozycje zaliczone do funduszy własnych (tys. zł)

Rodzaj ekspozycji	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec roku obrotowego	Kwota zaliczana do funduszy własnych
1. Odpisy aktualizujące na instrumentach finansowych - obligacje	740	811	0	733 (rozwiązanie)	818	818
2. Odpisy aktualizujące na wspólnym przedsięwzięciu w odzysk. należn. z BCW	24	1	0	0	25	25
3. Odpisy aktualizujące wartość nieruchomości	206	0	0	0	206	206
4. Odroczone podatek/aktywa odroczone (papiery wartościowe)	-145	128	0	113 (rozwiązanie)	-160	-160
5. Odpisy aktualizujące pozostałe aktywa	503	0	0	91 (rozwiązanie) oraz 401 (przeksięgowanie)	11	0

XII. INFORMACJE DOTYCZĄCE POLITYKI W ZAKRESIE WYNAGRADZANIA

Zasady i warunki wynagradzania w Banku określa *Regulamin wynagradzania pracowników Wschodniego Banku Spółdzielczego w Chełmie*.

Na wynagrodzenie pracownika, w zależności od kategorii zaszeregowania, zajmowanego stanowiska i wykonywanych obowiązków, składa się:

- 1) wynagrodzenie zasadnicze
- 2) dodatek funkcyjny

Ponadto Regulamin wynagradzania dopuszcza wypłatę jednorazowego dodatku motywacyjnego lub bonusu.

Zasady ustalania stałych i zmiennych składników wynagrodzeń dla pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku określa *Polityka wynagrodzeń Wschodniego Banku Spółdzielczego* wprowadzona Uchwałą nr 41/5/2017 Zarządu z dnia 21.07.2017 r, zatwierdzona Uchwałą nr 6/5/2017 Rady Nadzorczej z dnia 28.07.2017 r. Celem opracowania i wdrożenia Polityki wynagradzania jest:

- 1) Określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Wschodniego Banku Spółdzielczego w Chełmie wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017 r.
- 2) Wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
- 3) Wspieranie realizacji strategii działania oraz ograniczanie konfliktu interesów.

INFORMACJA WSCHODNIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W CHELMIE PODLEGAJĄCA UJAWNIENIU WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.

Do stanowisk istotnych, o których mowa w § 24 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w Banku zalicza się:

1. Członków Rady Nadzorczej
2. Członków Zarządu
3. Głównego Księgowego
4. Dyrektorów Oddziałów
5. Kierowników Filii/ Zespołów.

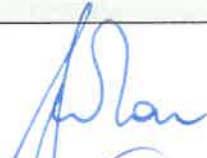
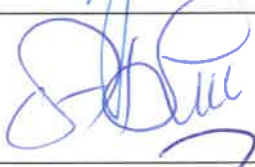

Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komitetu ds. wynagrodzeń. Wynagrodzenia pracowników, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka we Wschodnim Banku Spółdzielczym w Chełmie w 2019 roku wyniosły 1 671 580 zł. W 2019 roku nie wypłacono składników wynagrodzeń uzależnionych od wyników Banku.

XIII. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, wymagane przez art. 435 ust.1 lit. e Rozporządzenia UE.

OŚWIADCZENIE

Zarząd Wschodniego Banku Spółdzielczego w Chełmie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszej Informacji są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Lp	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Podpis
1.	Jerzy Dobosz	Prezes Zarządu	
2.	Agnieszka Kiryczuk	Z-ca Prezesa Zarządu ds. Finansowo-Księgowych	
3.	Jarosław Pawelec	Z-ca Prezesa Zarządu ds. Handlowych	

***Powyższa informacja została przyjęta
przez Zarząd oraz zatwierdzona
przez Radę Nadzorczą
Wschodniego Banku Spółdzielczego
w Chełmie.***

